

THEMA: VOORZIENIGHEID

1. WAT IS HET?

2. WAARTOE DIENT HET?

Verleden week hebben we getracht iets te zeggen van vraag en antwoord 27: Wat verstaan wij nu onder die voorzienigheid van God? Niet alleen van te voren iets zien, maar ergens in voorzién. En we hebben dat gehoord - dat woord komt niet rechtstreeks in de Bijbel voor, 'voorzienigheid', maar de zaak komt op elke bladzij van de Bijbel voor - uit de geschiedenis van Abraham.

En we hebben tegelijk daarin ook het centrum genomen. Hoe God in Christus Jezus heeft voorzien: "Een Lam ten brandoffer."

Dat heb ik niet gedaan om al die vragen, die er zijn, en dat wat we gehoord hebben van Asaf, de knecht van de Heere, die het er helemaal niet zo mee eens was, met hoe het er naartoe ging hier in dit leven, om die onder de tafel te werken. Ik heb eerder laten blijken hoe moeilijk en hoe duister het bij óns, en voor óns is. En hoe de mens daar mee worstelen kan, met al die vragen, die verhoudingen, die verbanden: Goed - kwaad, satan - de Heere, enzovoorts. Ik heb dat centrum alleen zó benadrukt, opdat in het licht daarvan, als het ware, met één grote daad van God al het andere op de tweede plaats komt. Alle onbegrijpelijkheden, alle onnavolgbare wegen van God. Alle dingen waar wij het doel en oogmerk niet van weten, en niet van zien. Ze worden, als het ware, opgelost in dat éne Lam dat God Zich ten brandoffer heeft voorzien.

Daarom heb ik juist dát zo sterk benadrukt.

Want, nu is er voor degene die het niet weet, en die het voor God belijdt dat het een stuk is, die regering van God, wat in zijn oog hem moeilijk valt, en veel te hoog. Als hij

CATECHISMUS ZONDAG 10 (VERVOLG-1)

maar geborgen mag zijn in dat Lam. Als hij maar deel mag hebben aan die erve der heiligen in het licht. Dan valt eenmaal alles weg. Wat hier tranen kost, en wat hier soms in de harten werkt, zoals we bij Asaf bemerken, dat als hij dat allemaal ziet, dat hij nijdig en boos is, en dat hij het uitspreekt: "Zou God daar nu van af weten. Zou er wetenschap zijn bij de Allerhoogste?" Alles zal dan voorbij zijn. En er zal geen vraag meer over blijven dan alleen de lof van de Heere God.

Dus wij hebben met dat Lam niet al die andere vragen willen ontkennen, maar wij zijn zo weer terug gekomen bij de hoofdzaak. En dat heeft ook een doel. Je kunt je leven lang, zo lang je je heugen kunt, of een bepaalde periode in je leven, heel sterk met deze dingen bezet zijn, en bezig zijn. Op het wanhopige af. En dat je er toch nooit uit komt zoals je het zou willen. Dat je een antwoord zou kunnen geven. En dat je dan, als het ware, weer terug gedreven wordt naar het centrum van alles: Het Lam Gods dat de zonde der wereld wegdraagt. God heeft er in voorzien.

Dat neemt uiteraard niet weg dat er ook in dit leven wel van verschillende dingen iets te zeggen valt. 'Iets' te zeggen. En dat komt nog wel even aan de orde in die tweede vraag: Waartoe dient het dat wij nu weten dat God als die Oppergezagvoerde, Die alles geschapen heeft, maar dat Hij nog met Zijn hoog gezag over alle dingen gaat. En nogmaals wil ik daarbij insluiten, dat Hij ook gaat over alles wat wij met onze zonden verwoest hebben. En ook dat Hij staat boven de vorst der duisternis, die hier nog zo vreselijk tekeer kan gaan, in het leven van ons mensenkinderen. Hij staat er tóch boven. Hij bereikt er ook Zijn doel mee.

Waartoe dient ons?

Nu moet je toch eens even bij die eerste woorden blijven staan, en zeggen: Hoe is het mogelijk? Hier staat nu een klein, nietig mensje, heel nietig, die er niets van begrijpt, die geen antwoord weet, ook geen mooi Christelijk antwoord, op alles wat hij in zijn leven ontmoet en wat hem overkomt, en wat anderen overkomt. Hier staat iemand die misschien vaak bittere tranen heeft geschreid en heeft gezegd: "Waarom? Waarom Heere, waarom is dat. Waarom wordt die moeder niet meer beter? Waarom is dat kind geknakt? Waarom ben ik mijn lieve kind kwijt, of mijn man, of mijn vrouw?" Dat nietige mensje, die dus zo klein is dat hij zich vaak net voelt - beeldsprakig - als dat wormpje wat uit die weg door die harde grond naar boven kruipt, en dan komt daar dat grote wagenwiel, en dat gaat er over heen. Wat stelt dat wormpje nu voor? Zou die wagenrijder, zou die wel enige indruk.... Weet hij het eigenlijk wel wat er met dat wormpje gebeurt? Dat daar net even boven de aarde kwam en al verpletterd werd. Dat nietige mensje, u - ik.

Ons wordt in deze vraag nabij gebracht dat Gods voorzienigheid, schepping, onderhouding, medewerking, regering, dat dat mij dient! Mij persoonlijk. 'Ons', staat er. Daarmee wordt bedoeld, allen die in de Naam geloven. Allen die iets mogen weten van de troost in leven en in sterven.

Dit gaat mijn begrip ver te boven.

Nu zitten wij hier met wat mensen bij elkaar, en op andere plaatsen ook uiteraard, maar daar zijn wij nu weer niet bij, wij zijn hier, en nu suggereert deze vraag, en niet alleen suggereren, deze vraag stelt, als het ware, zonder meer, dat alles wat er gebeurt is,

CATECHISMUS ZONDAG 10 (VERVOLG-1)

schepping, alles wat er gebeurt, dat God dit gebouw, deze schepping in stand houdt tot het einde toe, dat Hij alle dingen regeert, dat dat allemaal ons kleine aardwormpjes, moet diénen!

Dan zeg je, ja maar, dat voor een koning honderd man personeel loopt te rennen en te vliegen, dat Salomo een hofhouding had, een van de rijkste en wijste vorsten van zijn tijd, dat hij maar te kikken had en het was er. Dat de hele wereld bijna hem diende. Dat er van die grote dictators zijn op de wereld, die miljoenen bij miljoenen mensen in hun dienst hebben.

Maar kom nu, wij? Ik? Zoals wij hier zitten? Mensjes waar - laten we nu de kleine kinderen er ook bij nemen - als de wereld nog zo lang zou staan, dat is de vraag, maar stel dat de wereld nog honderd jaar staat, dan is er niemand meer die over ons praat. En als er morgen één wegvalt, dan is er groot verdriet in de kleine kring van de gemeente, maar verder, alles draait gewoon door. Alles draait gewoon door.

En wil dan die man, wil dan die Catechismus, wil die dan zeggen dat dat allemaal ons moet 'dienen'? Nou, kom. Dat kan ik me niet indenken, dat alles voor mij in de weer is. Voor ons. Dat er om onzentwil een oorlog zou kunnen komen, of om onzentwil een oorlog zou kunnen worden stopgezet. En dat als er een oorlog komt en een hongersnood, dan zit ik niet onder die hongersnood, maar die hongersnood die moet mij dienen. En die oorlog moet mij dienen, en die vrede moet mij dienen. Het beter worden van mijn ziekte moet mij dienen, en die ziekte moet mij ook nog dienen. En al die belangrijke mensen dan, hier in Hilversum? Moeten die mij allemaal dienen? Nee..... Is dat niet iets van hoogmoedswaanzin? De één zegt: Ik ben maar een arme, alleenstaande vrouw. En de ander zegt: Ik ben maar een ongelukkige stumper, ik kan nog niet eens goed lopen. Ik ben al dolgelukkig dat ik een karretje heb, met veel moeite. En een ander zegt: Ik ben maar een gewoon kantoormannetje, of een timmermannetje, ik heb niemand in dienst.

Nee, je hebt niemand in dienst. En de ander is gepensioneerd en leeft van zijn aow'tje, en zegt, ach, nog een klein poosje hier op aarde, en mijn tijd is voorbij. Ik voel het aan alles. Ik word oud, ik ben oud.

'Alles mij dienen'.

Dat God alles geschapen heeft en nog onderhoudt, moet dat mij dienen?

Die wetenschap?

Ja, dat moet u en mij 'dienen'.

Ja, maar de wereld, die draait toch niet voor ons alleen? Nee, niet voor ons alleen, dat ben ik met u eens.

En we zijn er toch maar één uit de zoveel miljard? Dat ben ik ook met u eens.

Wij zijn toch niet het middelpunt van het heelal? Dat ben ik ook met u eens.

En een ander zegt, ja, maar alles moet toch God dienen? Soli Deo Gloria, alleen God de eer. Ja, daar ben ik het ook mee eens.

Maar wat denk je dan van díé eeuwige liefde van Díé God tot een volk dat van Hem afgeweken is met een eeuwige afwijking. Een volk dat er geen zin in had. Wat denk je dan van zulk een liefde, die, zou je zeggen, alles te boven gaat. Alles te boven gaat. Dat schepping, onderhouding, regering, allemaal gericht zijn, ja, wel op de ere Gods, maar dat God nu die eer wil laten schitteren daarin, dat er een groot volk in het leven wordt

CATECHISMUS ZONDAG 10 (VERVOLG-1)

behouden. En dat een schare die niemand tellen kan, zalig zal worden. En dat God, met eerbied gesproken, daar alles voor opzij zet. Hij laat er de zon voor stilstaan, Hij laat er de zon ook voor vallen als het moet, en de maan en de sterren. God kan er een oorlog toe beschikken, en God kan er een oorlog om doen ophouden.

Waarom?

Ja, dat is niet los te denken van Zijn lieve Zoon. God heeft in Zijn geliefde Zoon al Zijn welbehagen. Maar dat betekent dat God ook al Zijn welbehagen heeft in Zijn volk. Die in Hem verkoren zijn, voor de grondlegging der wereld. En dan moet álles dienen. Daar staat je verstand bij stil. Zelfs wat wij kwaad noemen, en wat het ook ís, kwaad. Waar wij ook voor verantwoordelijk gesteld zullen worden. Want de mens zal rekenschap afleggen van hetgeen hij gedaan heeft, hetzij goed of hetzij kwaad. Dat staat in de Bijbel. Ook dat! Zo groot en zo sterk is de Heere God.

Neem nu de geschiedenis van het lijden en sterven van de Heere Jezus Christus. Wat een kwaad is er gedaan. Dat is niet te verontschuldigen. Je kunt niet zeggen, ja, die mensen die moesten dat doen, dus dat is zo erg niet. De Heere Jezus moest nu eenmaal gesmaad en gekruisigd worden, en overgeleverd worden en gedood worden, en ten derde dage opstaan van de doden. Nee! Dat was op zich het grootste kwaad wat ooit bedreven is. Petrus zegt: Indien zij het geweten hadden, zij zouden de Heere der heerlijkheid niet gekruisigd hebben. Maar ze waren bedekt met een deksel. Verblind door hun eigen schuld.

En toch, als je nu dat lijdensevangelie leest, en je merkt er iets van wat de Heere bezig is te doen, dan zeg je: Alles staat op zijn plaats. Lang geleden heeft de Schrift dit gezegd, hier wordt het vervuld. Lang geleden hebben de profeten geprofeteerd hoe men Hem behandelen zou, en hier gebeurt het. Tot op het wóórd toe dat Hij gesproken heeft, de Schriften. Al dat verraad, verloochening, miskennis, bespottung, moest Hem dienen. Hem dienen. Zó dienen, dat Hij op deze weg een groot volk in het leven zou behouden. Dat was de Heere Jezus.

Je leest het ook vaak in het Oude Testament. Je kent allemaal de geschiedenis van Jozef, weet je wel. Die werd door zijn nijdige, jaloerse broers verkocht naar Egypteland, en dat was een groot kwaad. Maar de Heere heeft dat kwade..... Zij hadden het ten kwade gedacht. Dat is niet van de Heere. Dat is van ons, dat is van de duivel. Dat is van onze gevallen natuur. Maar God schikt dat kwade zo in Zijn eeuwige raad, dat het ten goede moet meewerken. En dat straks brood te verkrijgen is in Egypteland.

Wij weten dat uit diverse geschiedenissen, denk aan de geschiedenis van Esther, onder andere, en vele anderen. Maar inzonderheid uit het leven en sterven van de Heere Jezus Christus, dat alle dingen moesten dienen, meewerken.

Waar toe?

Dat wij in alle tegenspoed geduldig.

Nou, geduldig!

Dat is nu net zo moeilijk. Om geduldig te zijn dat is moeilijk. Onmogelijk. Op aarde zeggen we wel eens als iemand met een priegelwerkje bezig is: Tjonge, jonge, wat moet je daar een geduld voor hebben. Maar dan moet je eens vijf minuten vreselijke kiespijn hebben, om dan geduldig te zijn. Of wat anders. Of het moet zo lang duren, dat je denkt, ja, kwam nu de Heere maar. Mocht ik nu maar sterven. En je blijft maar leven, je blijft

CATECHISMUS ZONDAG 10 (VERVOLG-1)

maar sterven. Terwijl je eigenlijk niet meer kan leven van de uitputting, van de vermoeidheid en van de ellende van je zieke lichaam.

Het is mooi gezegd hoor, om in tegenspoed geduldig te zijn. Ik ben het er wel mee eens dat het een zeer mooie en goede zaak is, Gode waardig. Maar om dat nu in de praktijk van het leven te beoefenen.

Moet je dat dan maar zo ineens wegschrapen. Moet je dan maar zeggen: Nu ja, er is er maar Eén die geduldig geweest is, lijdzaam, volgzaam. Dat is onze Heere Jezus Christus, Hij is het alleen geweest. Daar heb je gelijk in. Hij is het Lam dat Zijn mond niet open deed, en het Schaap dat stemmeloos was voor degenen die het scheerden. Daar ben ik het volkomen mee eens.

Maar als Petrus nu zegt: Gij hebt tot een voorbeeld des lijdens, onze Heere Jezus Christus. Opdat je Zijn voetstappen zou navolgen. Die als Hij gescholden werd, niet terugschold. En als Hij leed, niet dreigde, maar Hij gaf het over in de handen van Zijn God. Wat denk je daar van?

Ik zou het zo willen zeggen: Dat volk, die kerk heeft er maar een klein beetje van, dat KRIJGEN ze. Door de oefening in het geloof. Dat krijgen ze door de lessen, die ze op aarde krijgen, heen. Maar ze krijgen er wel iets van. Hoor je die man zingen: 't Is goed voor mij verdrukt te zijn geweest, opdat ik dus Uw Goddelijk recht zou leren. Sinds heeft mijn hart voor hovaardij gevreesd. Laat het zo blijven Heere, ai, doe mij steeds Uw wil als heilig eren. Hij had er wat in op mogen doen.

Nu kun je zeggen: Maar de andere dag is het misschien weer anders geweest. Ik zei: Welk een klein stukske der zaak wordt er hier beoefend. Maar ik moet vaststellen, op grond van het Woord, dat de Heere met dat volk bezig is, werkzaam is. En dat Hij verheerlijkt wordt in die lijdzaamheid, in dat geduld, in die vereniging met Zijn heilige wil. Sommige mensen kunnen daar zo cru over spreken, over hun opstand. Dan geloof ik het al niet zo erg meer, als ze over hun opstand en over dit en dat..... Dan denk ik: Het zal wel mee vallen. Want in werkelijkheid is het geen kleinigheid om de vuist te ballen. Want de Heere kwam er bij Asaf aan te pas, en Die leidde hem in het heiligdom. Om op het einde te merken van al die geweldenaars. Van al die mannen van naam en van kracht. En toen zag hij wat schijn bedriegt. Daar ziet hij ze midden in hun voorspoed, midden in hun rijkdom, wegvallen. In een ogenblik storten ze van de top van eer, in eeuwige verwoesting neer. Hun naam, hun roem, het ligt al terneer geslagen. Toen zei hij: Toen ik geprikkeld werd in mijn geest, in mijn nieren, toen was ik een onvernuftig beest bij U.

Voel je dat? Ik kan het best hebben, en dat zegt niets hoor, wat ik hebben kan, maar ik zou zeggen, de Heere kan het wel hebben als Job zegt: Ik zou wel voor Zijn troon willen naderen. Ik zou Hem wel eens dit willen zeggen en dat willen zeggen. Daar kan de Heere wel tegen. Dat is niet zo erg als een of andere farizeeër, die altijd maar mooi praat en het overal mee eens kan zijn, en die van lievigheid overloopt. Maar er is niets van God bij. Want als er eens een keer wat gebeurt dan begint hij te vloeken alsof het niets is. Dan vloekt hij God uit. En als je er wat van zegt dan zegt hij: Ja, maar het was toch geen wonder man, ik sloeg me eigen te pletter. Ja, ja!

Maar van Job zegt God tegen de vrienden: Jullie hebben niet recht van Mij gesproken als Mijn knecht Job. Job was, toen hij zei: Ik wou dat ik nooit geboren was, ik wou dat ik maar een miskraam was geweest, ik wou dat ik maar in de moederschoot gestorven

CATECHISMUS ZONDAG 10 (VERVOLG-1)

was, dichter bij God dan een huichelaar en een farizeeër. Die probeert mooi te praten, maar het is niet waar.

Weet je waarom? Job kwam met zijn klacht en met alles wat hem deerde, kwam hij toch maar bij God terecht.

Ik moet altijd denken aan....., we hebben een kat. Ik ben niet zo erg op huisdieren, maar wij hebben dan een kat. Die heeft Gerdientje een keer opgevist van de rijksweg. Uit de auto gezet of zo. En als dat beest.... Die is natuurlijk afhankelijk van mensen. Het is natuurlijk ergens een bedelaar. Maar, 's avonds of 's nachts wanneer ik naar bed ga, dan schil ik altijd een nog een appeltje of een sinaasappeltje weet je wel, voor m'n vrouw, even. En dat ziet hij, maar dan wil hij wat hebben. En dan heb ik maar één manier, (ik kan hem natuurlijk een schop geven, maar daar heb je niets aan) maar dan hou ik die sinaasappelschil voor zijn neus. En daar heeft hij een hekel aan, dat prikt natuurlijk. Dan schiet hij onder de tafel. Maar het duurt nog geen minuut, dan zie ik die kop, daar komt hij aan hoor. Steeds dichter bij. En als hij dan vlakbij is, dan gaat hij opeens op zijn rug op mijn voeten liggen. En dan kijkt hij zo....., poten omhoog. Ja, hij komt toch terug. Hij weet natuurlijk wel hoe slap dat je bent. Je maakt toch de koelkast weer even open en je denkt: Nou, ik geef hem nog maar wat. Het zal wel niet goed zijn, voor de goede dressuur, maar goed.

Kijk, Job zijn ogen beten uit van de tranen en van de ellende. Maar het is net alsof hij op de voeten van God gaat liggen. En dat hij vanuit de diepte zegt: O God, o God, mocht ik maar eens voor Uw troon naderen, dan zou ik het eens zeggen. Want als dat waar is wat die vrienden zeggen, dan mag mijn arm eraf vallen. Voel je hoe dicht dat hij bij die God is, al is God in zijn waarneming ver weg. Hij komt terecht bij God.

Kijk, nu wil ik niet zeggen dat Job niet veel te veel woorden sprak. Dat zegt hij zelf, dat hoeven wij niet te zeggen. "Ik heb woorden gesproken, zonder verstand". Dat weet ik allemaal wel. Maar het gaat er maar hier om, God is bezig! God is bezig.

Kinderen, misschien heb je wel eens houtsnijwerk gedaan op school of zo. Ik heb nog een poosje van die vogels gemaakt. Dat is mode geweest een poosje, ik denk wel zo'n 35 jaar geleden of zo, of langer. Dan had je gewoon een stukje hout van een sinaasappelkist, dat dikke plankje, dat vond ik van dat mooie hout. En dan ging je snijden, wat een werk. En dan kijken, nog eens snijden. Hier een stukje af, daar een stukje, een schuurpapiertje. Nog eens dit, nog eens dat. Uren, uren was je daarmee bezig. Totdat het er een beetje op leek.

Zo is God ook bezig, God! God is bezig. God is bezig met een mes soms, met een beitel, met een hamer. Niet dat God zo moordlustig is, helemaal niet. Maar die trouwe God is bezig om Zijn kinderen te leren, te onderwijzen. "Eer ik verdrukt werd, dwaalde ik, maar nu geleerd, houd ik Uw Woord en wegen. Wat zijt Gij goed".

Tegenspoed.

Hij ziet het niet altijd, op dat moment, waar het goed voor is. En toch kan de Heere het zo maken..... Job, weer Job, midden in de tegenspoed: "Indien Hij mij doodde, zou ik niet hopen?" Hij zegt: Ik blijf hopen. Al maakt Hij mij dood, ik blijf hopen. Al zet Hij Zijn grote voet op mij om me te vermorzelen, dan blijf ik nog hopen. *Ruold Salaine???? (een Fin)* zei: Al sta ik met mijn voet in de hel, dan blijf ik nog hopen.

CATECHISMUS ZONDAG 10 (VERVOLG-1)

Waarom? Omdat het mij moet dienen. Die wetenschap, dat uiteindelijk God, als de Oppergezagvoerder, boven de duivel, boven de ziekte, boven de vloek, boven de toorn, boven alles staat. En Hij staat daar boven voor de kerk in Christus Jezus. Voor de kerk. Daarbuiten staat God er ook wel boven, maar kan alles meewerken tot onze ondergang. Maar voor de kerk staat Hij er in Christus Jezus boven. Als een genadig God en Vader.

Tegenspoed - geduldig.

Geen vrucht die op onze akker groeit.

Maar wel een vrucht van de Geest. De Geest van Christus, duur verworven.

Dat kan de Heere zo wonderlijk scheppen.

Kijk, je moet dat niet vergeten. Je moet niet proberen, bedoel ik, van jezelf, als je een ongeduldig, overspannen, voor mijn part schizofreen type bent, dan moet je niet proberen een voorstelling te geven, of dat je jezelf zo goed in de hand hebt, dat je nooit meer driftig bent, dat je niet dit en niet dat.....Dat moet je niet proberen. Dat is die krampachtigheid van ons mensen. Dan willen we toch, en daar zijn we uiterst geneigd toe, om zo te doen alsof we alles kunnen miskennen, ons akelige karakter soms, of karaktertrekken, of hoe dan ook. Dat proberen we dan om te vormen. En dan lopen we intussen op ons tenen om toch maar goed geduldig te zijn, en in voorspoed écht dankbaar te zijn. En dan zeggen we met een vroom gezicht: "We komen toch maar niets tekort als dankbaarheid". En we zitten te galmen:

'Och of wij Uw geboon volbrachten,
gena o hoogste Majesteit.
Gun door 't geloof in Christus' krachten,
om die te doen uit dankbaarheid.'

Waar een mens het vandaan haalt begrijp ik niet, maar goed. Het komt meestal uit het verbroken verbond der werken. Dan wil hij iets als het ware omzetten. Maar dat is het niet, dat houdt geen stand.

Maar wat je bij Jakob nu merkt, dat ongeduldige mannetje. Dat mannetje dat dacht, nu is het afgelopen, nu gaat het verkeerd, dat kost me de kop, nu is het..... Maar dan moet je eens kijken hoe hij zich bewust is van de zegen Gods, als hij die Farao zegent. En als hij gaat sterven, als een geduldig wachtende op Gods redding, Gods zaligheid.

Wat denk je van David? Om die maar eens te noemen. Dat is ook tegenspoed als wij verstrikt raken in de netten der zonde. Dat is tegenspoed. Want Hij is gekomen om de werken van de duivel te verbreken. Daarom is de zonde ook tegen-spoed. Een tegenstroom, onze verdorven natuur die we niet kunnen veranderen. Die alleen weggedrongen kan worden door die Goddelijke natuur.

Nu, die man zit in de voorspoed. Maar hij weet niet dat voorspoed tegenspoed kan betekenen. Nee, dat voorspoed soms veel erger kan zijn, gevaarlijker dan tegenspoed. Dat weet hij niet. Hij is al wat ouder geworden, en de Heere heeft hem rijk gezegend, en hij denkt bij zichzelf: het is goed. Joab, jij gaat strijden tegen Rabba, neem het in. Dat zijn nog een paar van die niet onderworpen gevallen, ik blijf thuis. Maar.... in die stand komt hij op het dak van het paleis, en daar ziet hij die vrouw die zich daar wast. Die vrouw had dat ook niet moeten doen, dat weet ik wel. Je moet niet waar een ander zo alles kan zien jezelf uitkleden. Maar goed, dat neemt Davids schuld niet weg.

Hij zit als een gearriveerde koning nog even op het dak een luchtje te scheppen, en hij

CATECHISMUS ZONDAG 10 (VERVOLG-1)

ziet dat. Tja, opeens vat de begeerte post. De vlam slaat erin, en hij laat die vrouw halen. Nu, voor een Oosters koning was dat niets bijzonders hoor. Ik bedoel, dat deden ze heel rustig. Maar David was een man die regeerde bij de gratie Gods. Een theocratisch koning, een door God geregeerde.

En je weet wat er gebeurd is. Hij heeft zich bezondigd, grotelijks, aan die vrouw. Net in die voorspoed. Net toen hij een beetje tot rust dacht te zijn gekomen. En nu blijkt die voorspoed, die rust precies verkeerd te zijn. Niet dat die rust op zichzelf verkeerd is, maar hij is verkeerd. 'Onze natuur is alzo verdorven'. Ja, het kwaad ligt er. Die man uit de weg geruimd, alles even triest, even somber en even donker.

Maar, hij was een kind des Heeren. Een geliefde in Gods ogen. Wat ze ook van hem zeiden, de mensen, maar, hij was een man naar Gods hart, die wandelde in de vreze des Heeren. Behalve in de zaak van Uria de Hethiet. Vergeet dat nooit! Nu ja, na verloop van tijd dan is het..... de Heere weet het. Dan komt die profeet, het is al een hele poos daarna. David heeft het ook niet zo gemakkelijk gehad van binnen, maar hij kan er toch niet uit komen. Die innerlijke strijd.

Daar bedoel ik nu mee wat ik in het gebed zei. Dit: Heere, wij kijken niet verder dan de aarde. Wij kijken niet verder dan de mensen om ons heen. En daar zijn we benauwd van. Ik denk: Als die dat nu eens wist. In allerlei situaties worden wij helemaal bepaald door 'hier' en 'nu'. Alsof er geen eeuwigheid is, alsof er geen God is. En toch is David een kind, een oprecht kind des Heeren. Maar hij is niet oprecht in zichzelf, hij komt er niet uit. Hij kan er niet uitkomen. Hij heeft een duw nodig. En dan komt de Heere in de vorm van die profeet, en die vertelt dat verhaal van dat oilam.

Een rijke kerel die zoveel schapen en alles had, en die krijgt visite, en hij heeft geen zin om een schaap van zichzelf te slachten, en dan haalt hij dat ene oilam van die arme mensen weg. David wordt woest. Dat is te begrijpen, hij vreesde de Heere. Maar dan kan dat niet, hè. Als je de Heere vreest, om dan zo gierig en zo onbarmhartig, egoïstisch je eigen grote dierenmenigte opzij te houden, en dat ene af te pakken.

Hij zegt: "Die man is een kind des doods!" Goed gezegd. En die man moet gedood worden, en het vierdubbel terug geven. En dan komt dat woord: "Gij zijt die man!" Dat moet je je toch eens indenken, geliefde gemeente.

Ik heb er vaak over gedacht, dan lopen de huivering over je rug. "Gij - zijt - die - man!" Nu is het van tweeën één. Nu ploft hij of ín elkaar, of hij ploft út elkaar. Als hij uit elkaar ploft, dan kost het die profeet zijn leven. Dan laat hij hem achter elkaar doden. Dat vindt je misschien gek, maar dat ligt voor de hand. Dat je zegt: Die vent moet uit de weg, die weet te veel. En: Ik laat me niet op zo'n manier behandelen. Want hij mag dan toch wel rekening houden dat ik de koning ben. Dat is nog wat anders dan 'Jan Rap en zijn maat', ik ben de koning!

O, als je voelt hoe scherp dat ligt. Dan komt God er aan te pas, of niet. Als God er niet bij is, als de Geest van Christus er niet bij is, als wij het met onze verdorven natuur moeten ondergaan, die vuurproef, dan bezwijken we. Dat vergeven we nooit! Al doen we het dan onder het mom door te zeggen: "Had je me dat niet gelijk kunnen zeggen. Moet je dan eerst met zo'n verhaaltje komen soms? Zeg het recht voor m'n gezicht!" Maar het zit niet goed.

Maar nu zie je opeens dat boze gezicht, die glinsterende ogen, die rechtvaardigheid, zie je in elkaar zakken. Hij doet niets, hij slaat zijn handen voor zijn ogen. Hij loopt weg, hij

CATECHISMUS ZONDAG 10 (VERVOLG-1)

kruipt weg. "Gena, o God, gena, verschoon mij toch naar Uw barmhartigheden". Dat is nu genade!

Een hoop mensen hebben er wat te zeggen: Die David dit en die David dat, en zus en zo. Maar ze weten noch van God, noch van de genade iets af! Dat is het barsten van vijandschap, dat willen ze niet weten. Daar willen ze niet aan. Maar dat is een Godswonder, om jaloers op te zijn. Niet op die zonde, daar gaat het niet om. Maar op dat wonder. "Ontzondig mij met hysop, en mijn ziel nu gans melaats, zal rein zijn en genezen, was mij geheel, zo zal ik witter wezen, dan sneeuw". Daar zie je nu een zondaar die kruipt naar de vergevende God. Die niet zei: O, ik ben voor de hel, ik ben altijd dit en dat en zus en zo, nee. Daar zat het niet op vast. Maar het zat op iets anders vast: Ik ellendige, tegen zo'n goeddoend God, Die mij heeft liefgehad en mij geroepen, en mij gerechtvaardigd heeft en geheiligd, ik. Ik heb tegen Hem zo gezondigd.

Ja, nu, de Heere neemt dat kind ook wég. Hij zit er maar bij te bidden. Te bidden met as op z'n hoofd. Bidden: Heere spaar dat kind. Ik denk dat hij erbij gezegd heeft: Neem mij maar weg, ik ben de schuld. Maar de Heere heeft hem in dat opzicht niet verhoord, het kind is weggenomen. Maar David wist wel dat het kind goed af was. Wat een tegenspoed op dat terrein.

Maar nu die tegenspoed.

Wat heeft dat nu uitgewerkt?

Waartoe moest dat nu dienen?

Om iets te leren.

Wij hebben er ook nog wat aan, aan psalm 51. Daar hebben we..... O, dat is zo groot, dat het in de Bijbel staat. Wij hebben er iets aan. David had er ook wat aan. Want hij zei: "Heere, als U dat doet", - ik zeg het met mijn woorden - "dan zal ik de zondaars Uw wegen leren". Misschien was hij ook nogal kort aangebonden, dat hij al gauw begon..... Maar dan zal ik de zondaars die het werkelijk gelóven, die zeggen: Zou er voor mij nu nog doen aan zijn, dan zal ik zeggen: Kijk maar naar mij. Dat ze moed mogen scheppen uit mijn behoudenis. Dat ze niet in wanhoop verzingen. Maar dat ze zeggen: dat is waar, koning, o koning, maar, zou het voor mij..., ik ben maar een gewoon mens. Ja, zegt de koning, maar daarom, wat ik gedaan heb was veel erger. Want ik zat in een glazen kastje beste vriend. Ik was een voorganger van het volk, en ik heb de vijanden doen lasteren. En het is mij vergeven.

Nu kan David een woordje spreken. Nu kan hij zeggen: Broer, zullen we nog eens zingen: Zo ver het west verwijderd is van het oosten, zo ver heeft Hij, om onze ziel te troosten, van ons de schuld en de zonde weggedaan.

Voelt u hoe het dienen moet? Dat God ook dat gebruikt om Zijn heilig doel en oogmerk te bereiken. Om ons te verootmoedigen, dat we geen mensenbehagers zullen blijven. Dat we niet op het vlees betrouwen. Dat we niet met onze neus in de wind lopen en zeggen: "Nu, dat zou mij nu nooit overkomen, zoiets. Ik begrijp niet hoe iemand zoiets kan doen, afschuwelijk!" Daar zitten we vol mee.

Maar om dan een toontje lager te mogen zingen. "Verlaat mij toch niet ganselijk in dit leven, Heere, want ik ben tot hinken en zinken, ieder ogenblik gereed." Geloof je dat?

CATECHISMUS ZONDAG 10 (VERVOLG-1)

Nu, er zitten in ons midden, ik weet het zeker, de één meer, de ander minder, maar er zitten er heel wat met een blok aan hun been. Vader weet het niet, moeder weet het niet, niemand weet het misschien.

Tegenspoed.

Het gaat er nu eens niet over als je van zins en van wille bent om de duivel te dienen tot het einde toe, het bittere einde toe. Dan gaan we er aan. Maar ik heb nu het oog daarop, degenen die geplaagd, geen raad weten. Die soms denken: Ik word gek, ik verlies mijn verstand, ik maak er een einde aan, zo kan het niet. "Mijn ziel der tegenheden zat." Voor diegenen is het een machtige troost, God zal ook dat blok gebruiken om u en mij te leren. Het moet meewerken, u ten goede. Dat het echt waar is: "De kroon is van mijn hoofd gevallen, een puinhoop". Maar het heeft Gode behaagd om deze ellendige eruit te trekken.

Het kan best zijn dat je dan wel weer een ander blok aan je been hebt hoor. Maar dat je voorlopig weer van zo'n blok verlost bent. Dat de Heere dat wegneemt. Als wij maar mogen onthouden: Het was Uw goedheid Heere, Uw ontferming, dat ik niet te gronde ben gegaan in mijn eigen boosheid, in mijn eigen strik.

Het is tijd, wij gaan naar huis. We zijn niet aan het eind gekomen, maar ik zal ook niet proberen om dat nog even gauw af te maken. Het komt toch niet af, want het duurt ons hele leven.

Maar, geliefde broeder of zuster, wat kan het een verschroeiende pijn veroorzaken, geestelijk, de gedachte, de herinnering aan alles, aan je hele leven. Het bestond misschien geeneens in uitwendige uitspattingen en noem maar op, maar dat je toch innerlijk zo overtuigd bent voor God wie je bent. Voor Hem en voor de naaste. Wat kan dat een schroeiende pijn doen. Nu bedoel ik nog niet direkt de hoogmoed. Maar ik bedoel: Tegen zulk een liefde, tegen zulk een God zo overtreden te hebben. Ik kan u daar niet van af helpen, en mezelf ook niet.

Maar, ik mag u tenslotte zeggen wat Hij heeft gezegd: Dat Hij al uw ongerechtigheid in de diepte van de zee geworpen heeft, en er nooit meer aan denkt. En als u thuiskomt, bij Hem, zult u er ook nooit meer aan denken.

AMEN